

Usuwanie artefaktów kompresji stratnej przy pomocy głębokich sieci neuronowych

Mateusz Szulc

11 kwietnia 2023

Celem dokumentu jest przedstawienie sprawozdania z wykonania projektu w ramach przedmiotu Projekt Indywidualny na semestrze 4 kierunku Informatyka Stosowana Wydziału Elektrycznego PW.

Projekt realizowany jest pod kierunkiem dr hab. inż. Marcina Iwanowskiego.

Spis treści

1	Opis problemu	3
2	Algorytm kompresji JPEG	3
2.1	Operacje na przestrzeni barw	3
2.2	Dyskretna transformata kosinusowa	3
2.3	Kwantyzacja	3
2.4	Kodowanie	4
3	Sieci typu U-Net	5
3.1	Enkoder	5
3.2	Dekoder	5
4	Augmentacja danych	5
5	Model i szkolenie	6
6	Wyniki działania modelu	6
6.1	Roślinność na tle kamiennej ściany	7
6.2	Zarost na twarzy	8
6.3	Spostrzeżenia	9
7	Wybór optymalnej architektury	9
7.1	Liczba poziomów sieci	9
7.2	Spostrzeżenia	10
7.3	Rozmiar obrazu wejściowego	10
8	Oddtwarzanie pełnego obrazu	11
9	Sieci konwolucyjne	11
10	Wnioski	11
11	Źródła	12

1 Opis problemu

Projekt ma na celu zaprezentowanie możliwości wykorzystania sieci neuronowych typu U-Net do usuwania artefaktów kompresji stratnej JPEG. Sprawdzone zostały różne architektury sieci, od 1 do 5 poziomów, oraz wpływ rozmiaru obrazu wejściowego na wartość funkcji straty. Rozwiązanie zostało przystosowane do przetwarzania obrazów bez względu na ich rozmiar.

2 Algorytm kompresji JPEG

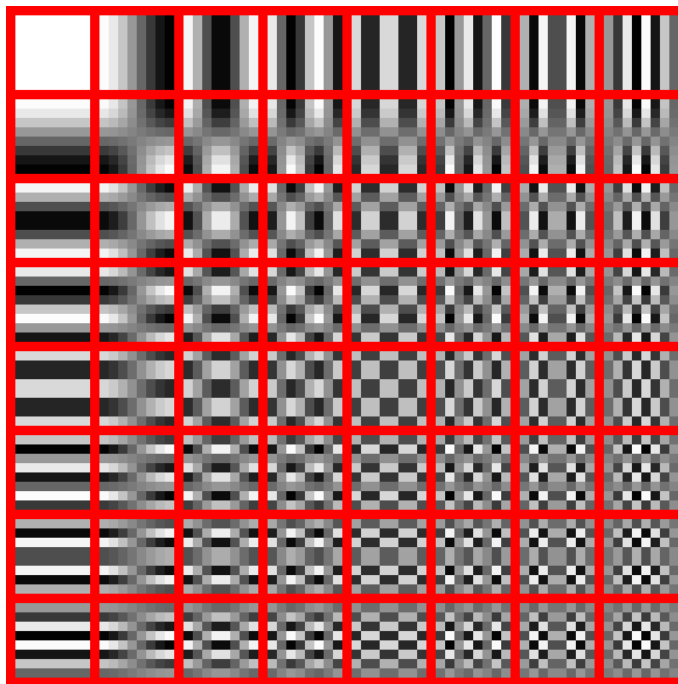
Przy niskich wartościach parametru jakości, na zapisanych obrazach wyraźny staje się podział zdjęcia na sekcje przez algorytm, jak i zaburzenia na krawędziach obiektów. Wynikają one z opisanego poniżej sposobu działania algorytmu.

2.1 Operacje na przestrzeni barw

W pierwszej kolejności następuje konwersja przestrzeni barw RGB do przestrzeni YCbCr. Następnie chrominancja jest podpróbkowana???, w wyniku czego każdy pixel obrazu wyjściowego stanowi średnią 4 pixeli obrazu wejściowego. Następuje utrata danych ale jest mało odczuwalna ze względu budowę ludzkiego oka.

2.2 Dyskretna transformata kosinusowa

Następuje podział obrazu na bloki 8x8 pixeli i odjęcie 128 od wartości każdego pixela. Każdy blok zostaje przekształcony w macierz, obrazującą użycie poszczególnych bloków ze stałego zbioru [Rys. 1].

Rysunek 1: Dyskretna Transformata Kosinusowa

Sumując wartości pixeli z wybranych bloków, możemy uzyskać dowolną kombinację 8x8 pixeli.

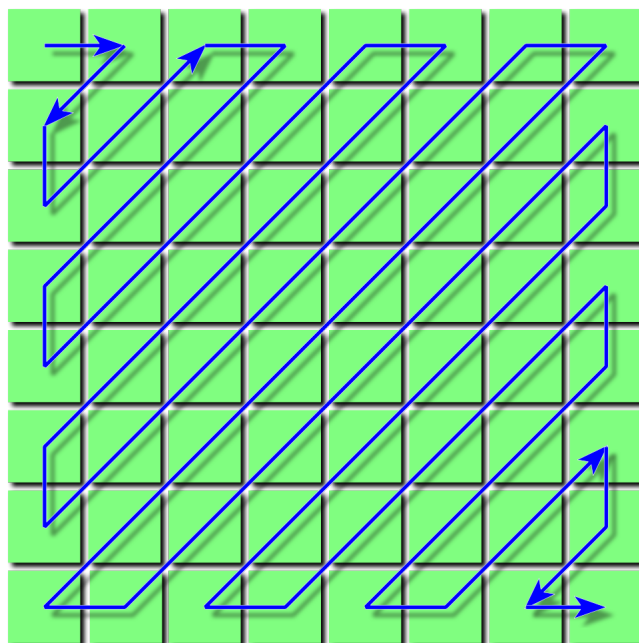
2.3 Kwantyzacja

W kolejnym kroku następuje zmniejszenie ilości bitów potrzebnych do reprezentacji wartości pixeli. Wartości z macierzy są dzielone przez odpowiadające wartości z tablicy kwantyzacji, której zawartość zależy od

parametru jakości przy zapisie zdjęcia (wartości są odwrotnie proporcjonalne do wartości parametru jakości). Współczynniki w tablicy kwantyzacji rosną, zmierzając do dolnej, prawej części macierzy. Odpowiada to zwiększaniu się zagęszczenia informacji w tablicy bloków wykorzystanej w poprzednim kroku. Taka operacja wykorzystuje problem z rozróżnieniem informacji o dużym zagęszczeniu przez ludzkie oko. Otrzymane wartości są zaokrąglane do najbliższej liczby całkowitej, następuje utrata danych.

2.4 Kodowanie

Otrzymana macierz jest spłaszczana według następującego wzorca:

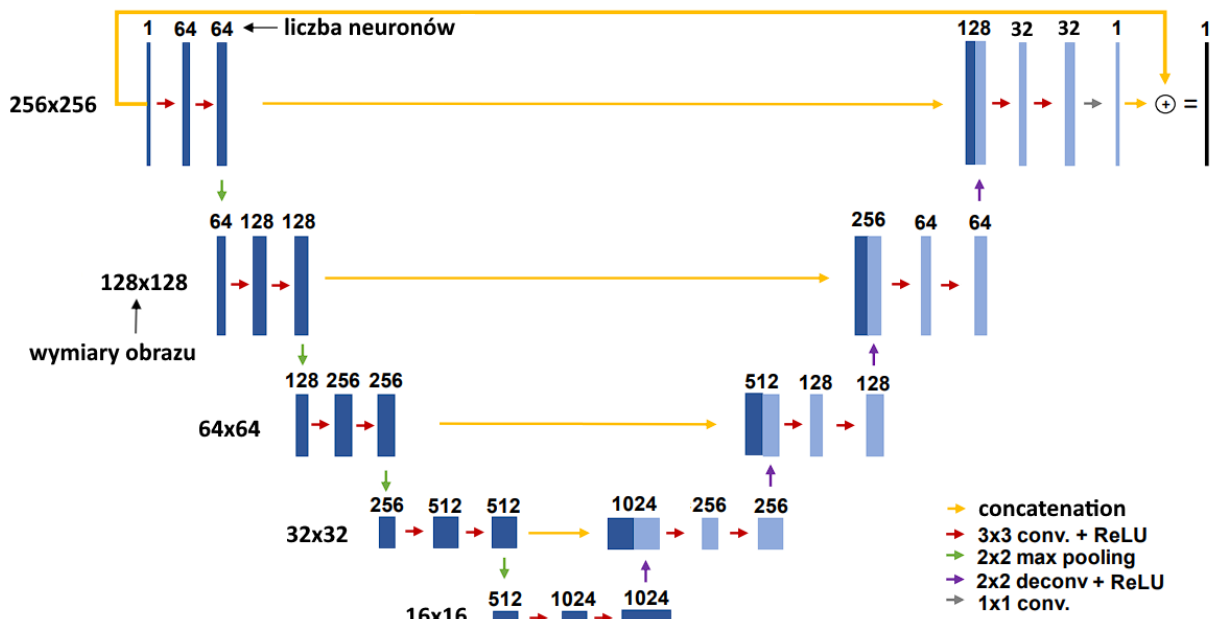

Rysunek 2: Kolejność spłaszczania segmentu

Co zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia długich sekwencji zer, możliwych do zapisania w zwięźlejszy sposób. Na koniec obraz zostaje poddany kompresji kodowaniem Huffmana.

3 Sieci typu U-Net

U-Net jest architekturą sieci konwolucyjnych, najczęściej stosowaną do segmentacji obrazów. Wyróżnić można jej 2 części.

Rysunek 3: Zastosowana w projekcie architektura sieci U-Net o 5 poziomach

3.1 Enkoder

Pierwszą częścią modelu jest warstwa wejściowa, w której dla każdego piksla czarno-białego obrazu wejściowego odpowiada 1 neuron. Następnie występują 2 etapy składające się z konwolucji o jądrze 3x3 oraz funkcji aktywacji ReLu, zwiększające liczbę neuronów do 64. Kolejny jest powtarzalny segment składający się z Downsampling i konwolucji z funkcją aktywacji relu. Skutkuje to czterokrotnym zmniejszeniem rozmiaru obrazu oraz podwojeniem liczby neuronów w każdej warstwie.

3.2 Dekoder

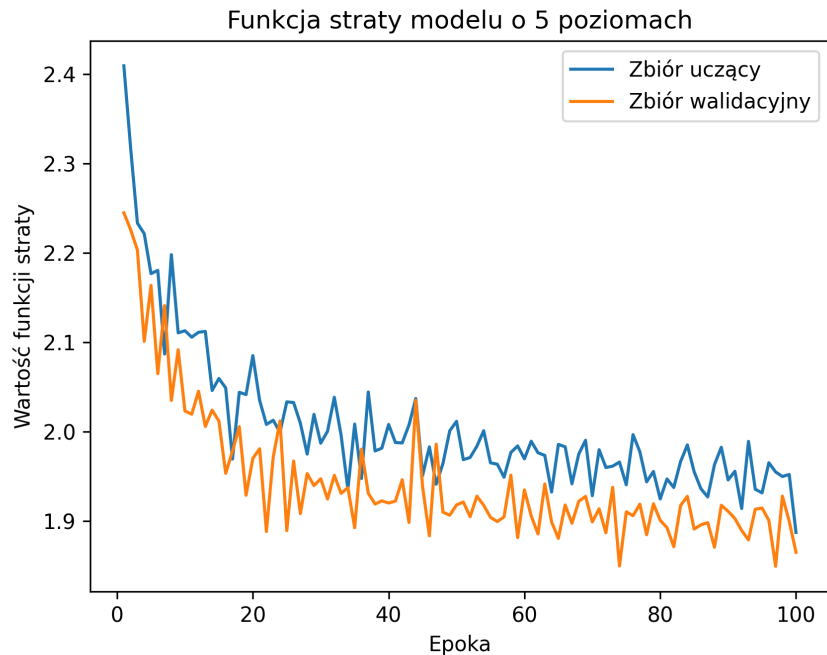
Każda z powtarzalnych warstw dekodera składa się z 3 elementów. Pierwsza jest transponowana konwolucja o jądrze 2x2. Następnie powstała sieć jest łączona z odpowiadającą jej warstwą enkodera. Takie połączenie przeciwdziała problemowi zanikającego gradientu - przywraca cechy wykryte w poprzednich warstwach sieci. Po niej występują 2 warstwy konwolucji z funkcją aktywacji ReLu, takie same jak w enkoderze. Dekoder zakończony jest spłaszczeniem obrazu do postaci, w której każdy neuron odpowiada 1 pikselowi obrazu wyjściowego. Warstwa wyjściowa jest sumą obrazu wejściowego i spłaszczonej warstwy. Przy takim rozwiązaniu, zwanym połączeniami rezydualnymi, sieć tworzy maskę zmian potrzebnych w obrazie wejściowym, zamiast bezpośrednio obraz przekształcać.

4 Augmentacja danych

Zbiór danych stanowi 16 kolorowych zdjęć wysokiej rozdzielczości, 1 czarnobiałą wykres służący do kalibracji sprzętu fotograficznego, oraz 3 wygenerowane obrazy składające się z gradientów kolorów i prostych kształtów. Zdjęcia zostają podzielone na warstwy RGB, a następnie utworzone zostają wszystkie możliwe kombinacje obróceń i odbić obrazu. Następuje pocięcie zdjęć na kwadratowe segmenty o zadanym rozmiarze. Oryginał segmentu zostaje zapisany przy ustawieniu jakości równym 100 wykorzystywana jako maska w modelu. Dane uczące zostają zapisane przy ustawieniu równym 25, przy którym artefakty kompresji zaczynają być łatwo zauważalne. W przypadku podziału na segmenty o rozmiarze 256x256 pixeli otrzymujemy 9500 próbek w zbiorze testowym, oraz 1000 w zbiorze walidacyjnym.

5 Model i szkolenie

Podstawową architekturą w projekcie jest, najczęściej stosowana, sieć o 5 poziomach. Podczas uczenia utworzone zostają generatory danych testowych i walidacyjnych. Zawierają one skompresowane oraz oryginalne obrazy, te drugie wykorzystywane w modelu jako maska. Pogrupowane zostają w paczki po 3. Podczas jednego kroku uczenia, wykorzystane zostaje, losowo wybrane, 10% paczek ze zbioru uczącego. Proces uczenia trwa 100 epok. Dane uczące i walidacyjne wybierane są na podstawie stałego ziarna, co pozwala na porównanie wyników modeli. Jako funkcję straty wybrana została wartość bezwzględna błędu, optimizer??? to Adam o współczynniku uczenia 0.0001.

Rysunek 4: Funkcja straty

Zauważyć można, że po 20 epoce, tempo zmniejszania wartości funkcji straty znacząco maleje, a po 60 epoce praktycznie zatrzymuje. Warty uwagi jest niższa wartość straty w zbiorze walidacyjnym niż uczącym. Jako, że zbiory zostały utworzone z tych samych zdjęć, prawdopodobnie jest, że to losowy przypadek w wybranym ziarnie generatora danych. Podczas uczenia dokładność była znikoma i stała. Nie jest ona jednak miarodajną metryką, gdyż oczekuje dokładnych wartości pixeli. Człowiek nie jest w stanie rozpoznać małych różnic w wartościach RGB, w związku z czym ważna była jedynie wartość funkcji straty.

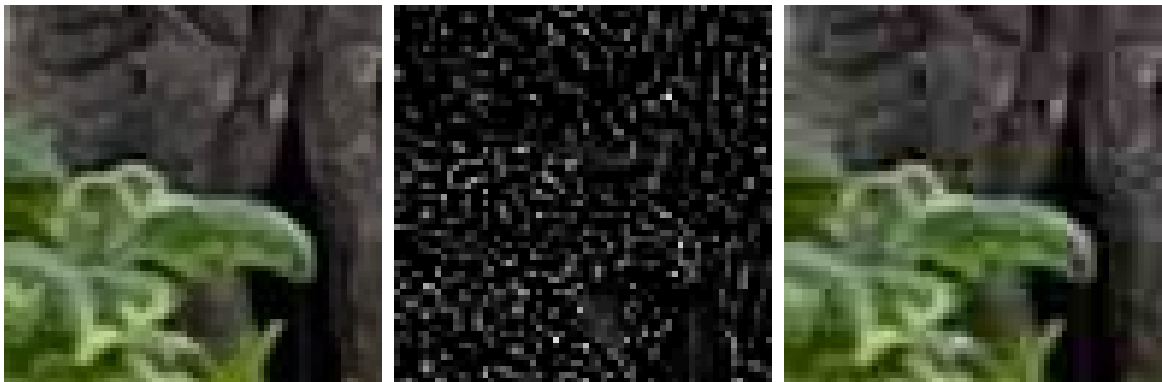
6 Wyniki działania modelu

W sekcji przedstawione zostały wyniki działania odtwarzania obrazów modelem o 5 warstwach, rozmiarze segmentu 256x256 oraz 8 pixelach przesunięcia przy odtwarzaniu (proces opisany w sekcji 8).

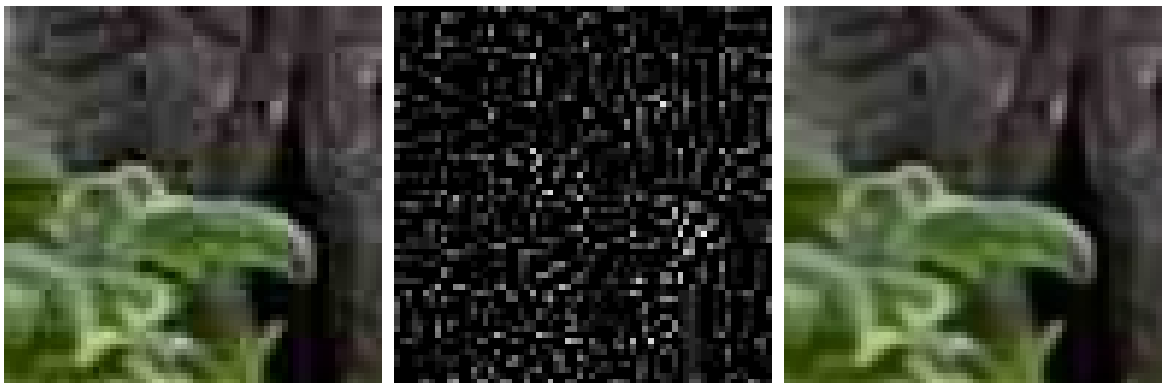
6.1 Roślinność na tle kamiennej ściany

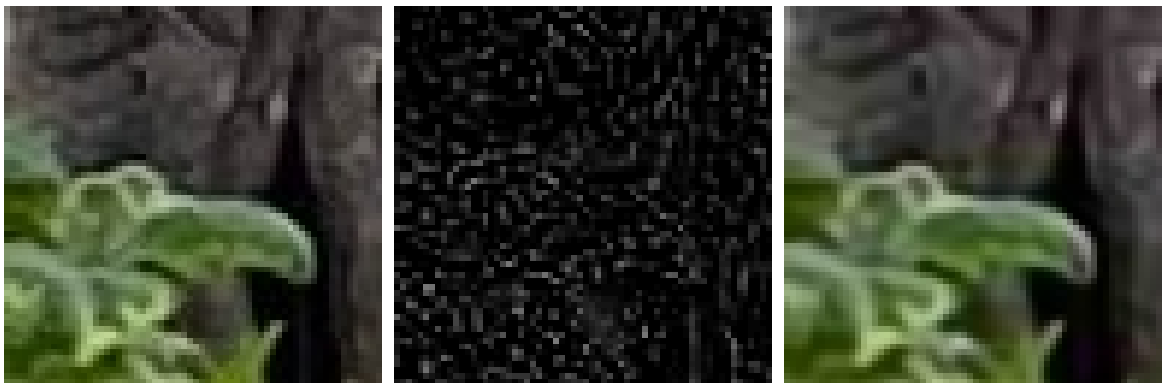
Rysunek 5: Zestawienie obrazów oryginalnego, skompresowanego, oraz odtworzonego przez sieć

Rysunek 6: Różnice między obrazem oryginalnym i skompresowanym

Rysunek 7: Różnice między obrazem skompresowanym i odtworzonym

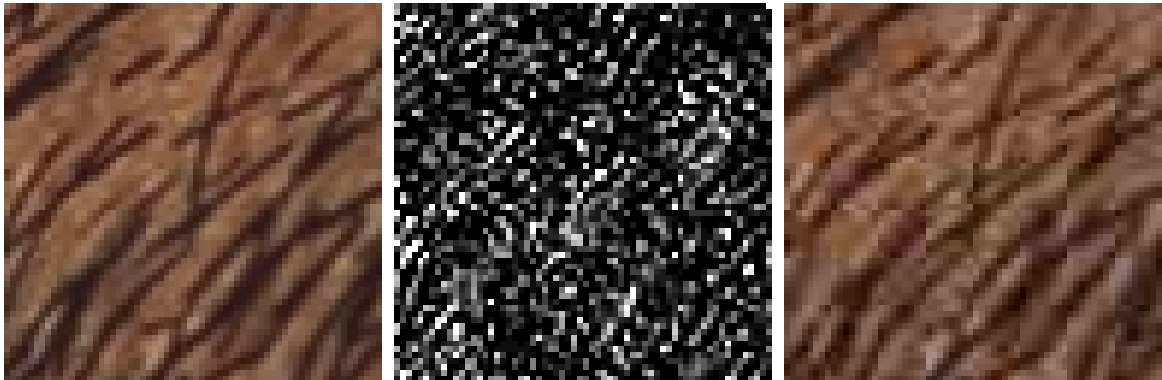

Rysunek 8: Różnice między obrazem oryginalnym i odtworzonym

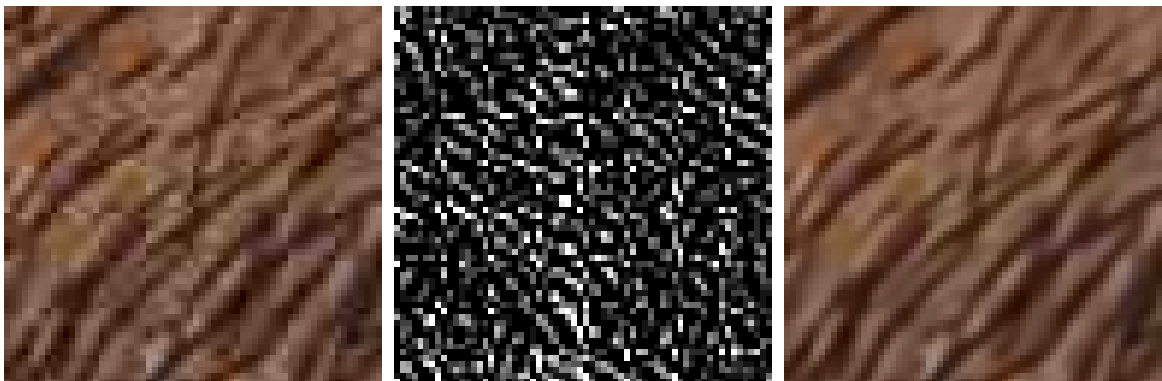
6.2 Zarost na twarzy

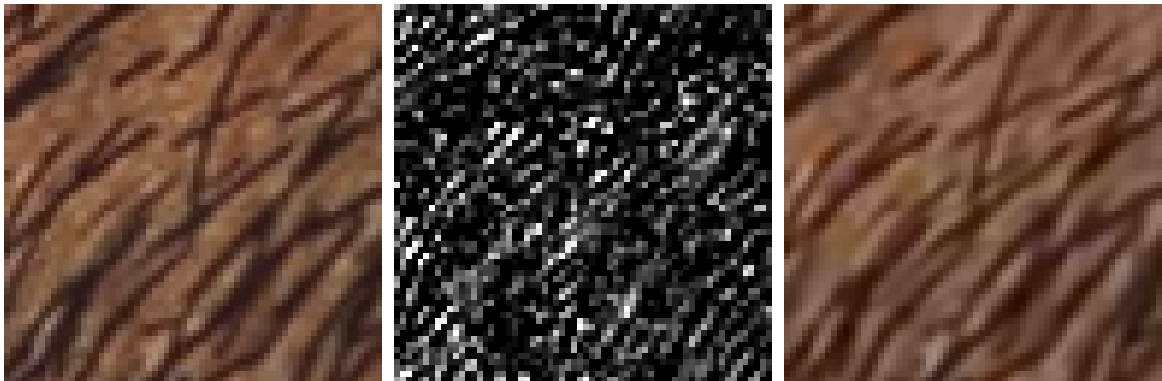
Rysunek 9: Zestawienie obrazów oryginalnego, skompresowanego, oraz odtworzonego przez sieć

Rysunek 10: Różnice między obrazem oryginalnym i skompresowanym

Rysunek 11: Różnice między obrazem skompresowanym i odtworzonym

Rysunek 12: Różnice między obrazem oryginalnym i odtworzonym

6.3 Spostrzeżenia

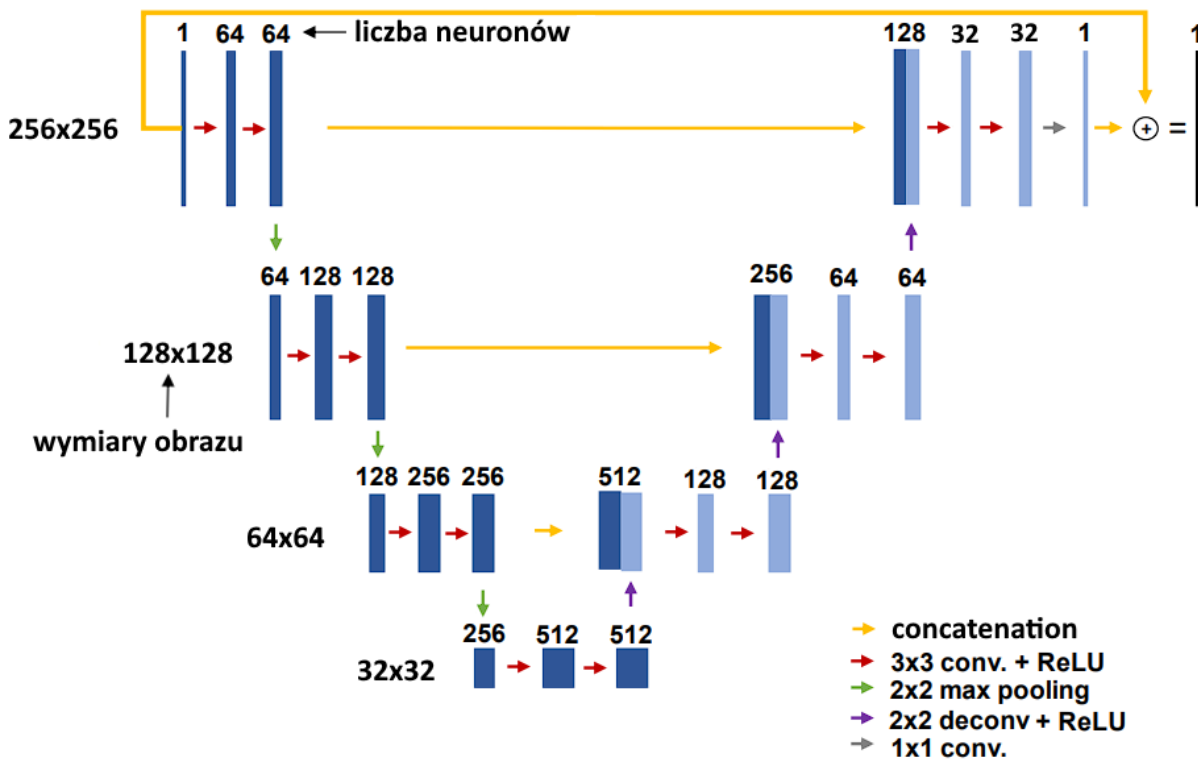
Zauważalna jest utrata detali względem obrazu oryginalnego, a nawet względem obrazu skompresowanego. Sieć ma cechy filtra uśredniającego. W porównaniach widoczna jest siatka kwadratów o boku 8 pixeli, wynikająca ze sposobu działania algorytmu JPEG. Różnica między obrazem oryginalnym i odtworzonym jest mniejsza niż między obrazem oryginalnym i skompresowanym oraz skompresowanym i odtworzonym.

7 Wybór optymalnej architektury

Ważnym przy wyborze architektury sieci jest jej złożoność, nadmierna negatywnie wpływa na czas uczenia pomimo znikomej poprawy wartości funkcji błędu.

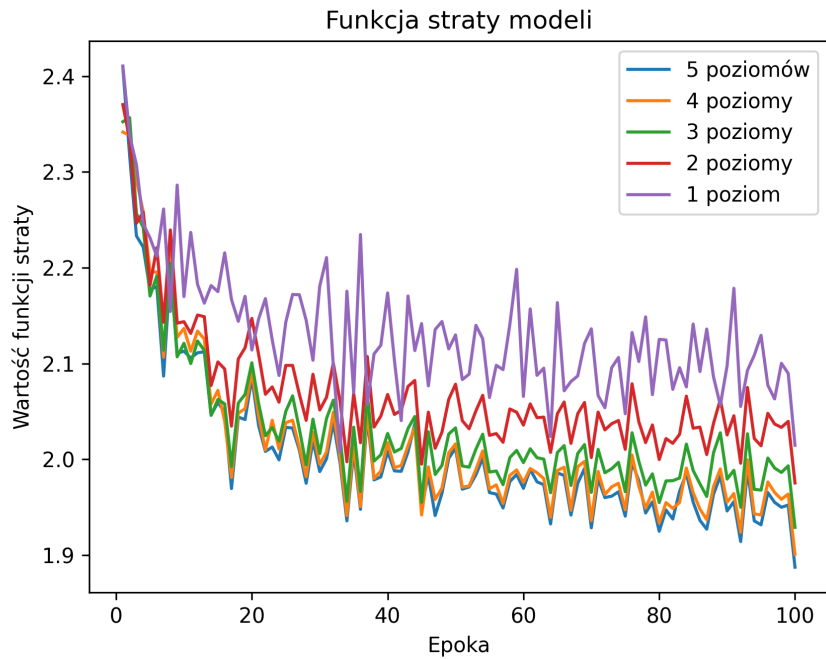
7.1 Liczba poziomów sieci

Przetestowane zostały sieci od 1 do 5 poziomów. Każda została wyszkolona w takich samych warunkach i przy stałym ziarnie generatora danych.

Rysunek 13: Architektura sieci U-Net o 4 poziomach

7.2 Spostrzeżenia

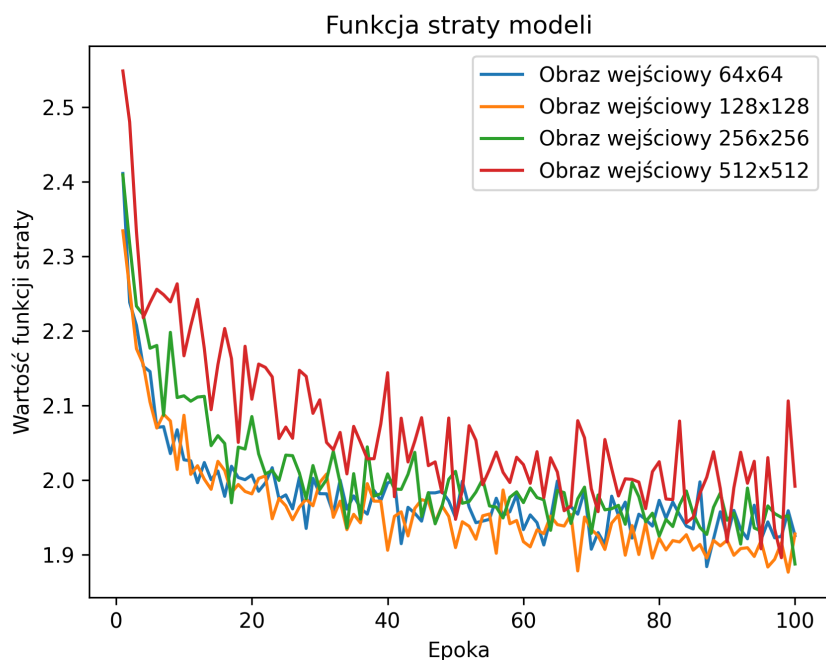
Rysunek 14: Funkcja straty przy różnej liczbie poziomów sieci

Zauważyć można zbliżone wyniki sieci o 3, 4 i 5 poziomach. Dla 1 i 2 poziomów wystąpiło znaczące pogorszenie wyników. Zmiana wartości funkcji straty spowolniła przy podobnej liczbie epok. Wynika z tego, że do problemu wystarczy zastosowania sieci o 3 lub 4 poziomach, co przyspieszy proces uczenia.

7.3 Rozmiar obrazu wejściowego

Przetestowany został również wpływ rozmiaru obrazu wejściowego na wartość funkcji straty, przy 5 poziomach sieci.

Zauważyć można podobne wyniki dla obrazów o rozmiarze 64x64 oraz 128x128 pixeli. Dla obrazu o rozmia-

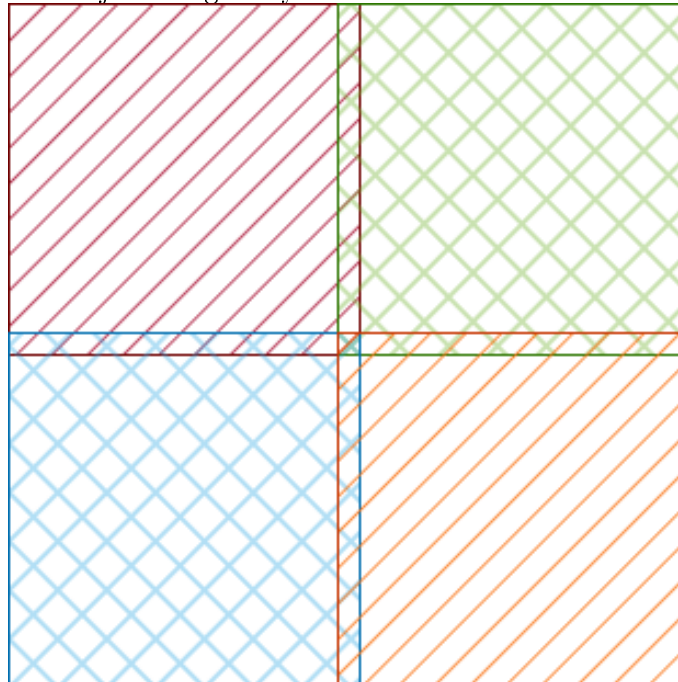
Rysunek 15: Funkcja straty przy różnych rozmiarach obrazu wejściowego

rach 128x128 pixeli zauważyć można nieznacznie lepsze wyniki dla końcowych epok. Jest to jednak skutkiem

przetrenowania, gdyż wartość funkcji straty w zbiorze walidacyjnym pozostawała stała. W przypadku obrazu o rozmiarze 512x512 pixeli nastąpiło znaczące pogorszenie wyników. Zaproponować można wybór dowolnego z rozmiarów 64x64, 128x128 oraz 256x256 pixeli. Należy jednak pamiętać, że mniejszy rozmiar obrazu wejściowego, choć przyspiesza szkolenie, proporcjonalnie wpływa na czas odtwarzania pełnego obrazu.

8 Oddtwarzanie pełnego obrazu

Sieć została przystosowana do przetwarzania jednowymiarowych obrazów o rozmiarze 256x256 pixeli. Tworzy to potrzebę przystosowania rozwiązania do przetwarzania obrazów o dowolnym rozmiarze. Obraz zostaje podzielony na kanały RGB, a następnie, kolejne segmenty każdej warstwy są przetwarzane przez model. Wartości otrzymanej macierzy są zaokrąglane do liczb całkowitych oraz następuje winsoryzacja wartości spoza zakresu 0-255. W przypadku segmentów na krawędziach obrazu, brakujący fragment zostaje uzupełniony lustrzanym odbiciem obrazu a po szkoleniu odcięty. Z podejściem wiąże się problem, widocznych granic między przetworzonymi segmentami. Rozwiązaniem jest częściowe pokrycie segmentów przy przetwarzaniu oraz zastosowanie średniej ważonej na ich granicy.

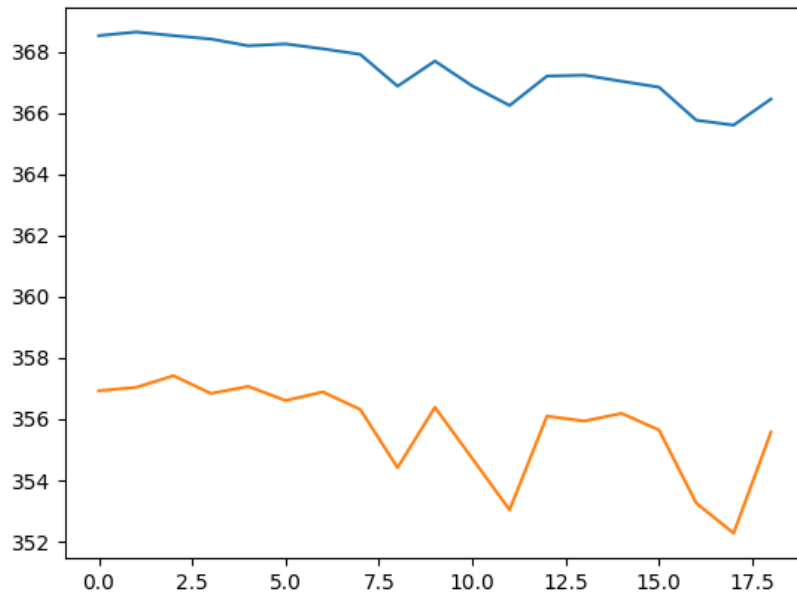
Rysunek 16: Nachodzące na siebie segmenty obrazu

Pomimo zastosowania średniej ważonej, na granicy segmentów często pozostaje widoczna linia. Problem ten można rozwiązać poprzez wybranie odpowiedniej wartości przesunięcia segmentów. Zauważyć można spadek wartości dla przesunięcia o 8 i 16 pixeli. Jest to związane z podziałem obrazu na obszary 8x8 przez algorytm JPEG. Jeżeli krawędzie powstałe w wyniku przetwarzania obrazu pokryją się z krawędziami powstającymi przy kompresji, wynikowy błąd będzie mniejszy niż w przypadku, gdyby na obrazie tworzyły się dodatkowe granice. Dodatkowo widoczny jest spadek dla 11 pixeli, dla którego nie znam wyjaśnienia. Wartość 8 pixeli została wybrana jako optymalna, przy większych wartościach pojawia się ryzyko rozmazania obrazu przez średnią ważoną.

9 Sieci konwolucyjne

10 Wnioski

Można zastosować sieci typu U-Net do usuwania artefaktów kompresji stratnej. Takie rozwiązanie jest jednak bardzo wolne. Przetworzenie obrazu o wymiarach 3024x4032 pixeli zajmuje około 80 sekund. Optymalne wydaje się zastosowanie sieci o 4 poziomach, przy rozmiarze obrazu wejściowego 256x256 pixeli. Przy odtwarzaniu obrazu należy zastosować przesunięcie 8 pixeli, aby granice między segmentami pokryły się z granicami powstałymi w wyniku działania algorytmu JPEG.

Rysunek 17: Wartość funkcji błędów dla różnych wartości przesunięcia

11 Źródła

- <https://cgjennings.ca/articles/jpeg-compression/>
- U-Net: Convolutional Networks for Biomedical Image Segmentation [Olaf Ronneberger, Philipp Fischer, Thomas Brox]
- 3D U-Net: Learning Dense Volumetric Segmentation from Sparse Annotation [Özgün Çiçek, Ahmed Abdulkadir, Soeren S. Lienkamp, Thomas Brox, Olaf Ronneberger]
- Deep Learning for Photoacoustic Tomography from Sparse Data [Stephan Antholzer, Markus Haltmeier, Johannes Schwab]
- Fully Dense UNet for 2D Sparse Photoacoustic Tomography Artifact Removal [Steven Guan, Amir A. Khan, Siddhartha Sikdar, Parag V. Chitnis]
- Deep Residual Learning for Image Recognition [Kaiming He, Xiangyu Zhang, Shaoqing Ren, Jian Sun]